Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxe Salegi Egaña Belarreta

Zumarraga, Gipuzkoa
(1926-2012)

Aurkibidea

Biografia

Lasturko 'Agerre' baserrian jaio zen 1926ean. Urtebete zuela, Mutrikuko Olatz auzoko 'Aportategi' baserrira eraman zuten, eta bertan bizi izan zen. Eskolan, Olatzen ibili zen. Umetatik egon da baserriari eta zezen- eta idi-munduari lotua; idi-probetan makina bat txapel irabazia da. Ezkondutakoan, Mutrikutik Elgoibarko San Migel auzoko 'Belarreta' baserrira joan zen bizitzera, eta bertan dantzalekua ireki zuen. Handik Zumarragara joan ziren, eta 'Bar Isabel' ireki zuen, erre eta gero 'Balentiña' jatetxea hartu zuen arte.

Zintak

ZMG-023

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2009-05-07
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider

ZMG-024

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2009-05-07
- **Iraupena**: 50 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Otegi, Aitziber

Pasarteak

1. Anaiak maistraren makila apurtu zuenekoa

- **Erref**: ZMG-023/003
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:04:40. **Bukatu**: 00:05:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:
Lehen, eskolan, askotan jotzen zituzten makilarekin, zigor gisa. Anaiari behin gertatutakoa kontatzen du: odol bizikoa zen, eta maistraren makila apurtu zuen; ordutik ez zen gehiago itzuli eskolara.

2. Denek abade zaharrarekin konfesatu nahi

- **Erref**: ZMG-023/005
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:07:09. **Bukatu**: 00:08:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Luistarren kongregazioan ibili zen. Han, jauna hartu eta konfesatu egiten ziren. Denek abade zaharrarengana joan nahi izaten zuten konfesatzera, dena barkatzen baitzuen hark.

3. Lurrazpiko errota ezkutua

- **Erref**: ZMG-023/010
- **Iraupena**: 0:03:27. **Hasi**: 00:12:04. **Bukatu**: 00:15:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gerra ostean, errotak itxita egon ziren garaian, amak zulo bat egin zuen lurrean, han behean, ezkutuan, errota bat jartzeko. Errazionamendu garaian, baserriko jeneroaren zati bat entregatu egin behar izaten zuten udaletxean. Garai hartan, beldur galanta pasatzen zuten errotara joateko, gauez, ezkutuan. Behin, Guardia Zibilak Joxe harrapatu zuen bidean; baina, beraiekin hitz eginda, aurrera egiten utzi zioten.

4. Kaleko jendea baserrira, ogi eske

- **Erref**: ZMG-023/011
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:15:31. **Bukatu**: 00:17:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Etxean, amak ogia egiten zuen astean behin. Herritik jendea etortzen zitzaien baserrira ogi eske; eta, lortutakoan, pozik itzultzen ziren etxera.

5. Txerria banatu, eta garia denen artean jo

- **Erref**: ZMG-023/013
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:19:15. **Bukatu**: 00:20:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Txerria hildakoan, txerrikiak auzokoen artean banatzen zituzten. Garia jotzeko egunean, festa izugarria egiten zuten gauean; oso giro ona egoten zen han.

6. Soinua jotzen ikasi zuenekoa

- **Erref**: ZMG-023/014
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:20:28. **Bukatu**: 00:22:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Soinua jotzen ikasi zuen Joxek, Elgoibarren, Goikone soinu-jotzailearekin. Haren etxean morroi egon zen 6 bat hilabetez, soinua jotzen ikastearen truke. Lehendik, Joxek bazekien ahoko soinua jotzen, eta berak girotzen zituen neska-mutil gaztetxoen arteko erromeriak.

7. Dantza, libre zenean, ordaindu egin behar

- **Erref**: ZMG-023/016
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:22:55. **Bukatu**: 00:26:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromeriak edozein lekutan izaten ziren lehen, eta haietako leku batzuk aipatzen ditu. Dantza lotua libre izan ohi zen beraiek egoten ziren erromerietan. Dantza egiteagatik, mutilek ordaindu egin behar izaten zuten, eta ez gutxi. Apaizak ez zien inoiz errietarik egin dantza lotuan egiteagatik. Konfesatzean, hainbat galdera egiten zizkien apaizak, baina beraiek ez zituzten denak erantzuten.

8. Zezenzaleen artean ospea hartu zuenekoa

- **Erref**: ZMG-023/018
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:26:26. **Bukatu**: 00:29:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Aisia » Jai-giroa » Zezenak

Laburpena:
Gaztetan, ezkondu aurretik, zezenak izan zituen. Izarraitzeko zezen batekin izandako gorabeherak kontatzen ditu. Toreatzaileak lanak izan zituen zezen hura hiltzeko, eta ordutik ospe ona hartu zuen Joxek. Garai bateko toreatzaileen izenak gogoan ditu.

9. Elgoibarrera, idi-probak eta dantzalekua buruan zituela

- **Erref**: ZMG-023/022
- **Iraupena**: 0:02:53. **Hasi**: 00:33:22. **Bukatu**: 00:36:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
Ezkondu ostean, Elgoibarko Belarreta baserrira etorri zenean, idiekin hasi zen proben munduan sartzen. Idiak nolakoak ziren azaltzen du. San Migelen, dantzalekua jarri zuen koinatuarekin batera. Hasieran, jendea gogotsu joaten zen hara; zer-nolako giroa egoten zen azaltzen du.

10. Idiak nola entrenatzen zituen

- **Erref**: ZMG-023/024
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:37:41. **Bukatu**: 00:39:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
Idiak txabola inguruan entrenatzen zituen probetarako. Lur lehorrean, harri gainean baino hobeto entrenatzen dira idiak. Idiei, atzetik, txapa handi bat jartzen zien. Idiei zer janari ematen zien aipatzen du.

11. Idi-probetarako prestaketak

- **Erref**: ZMG-023/025
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:39:23. **Bukatu**: 00:42:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
Idi-probetan ibili zenean, uztarriak egiteko besteei eskatzen zien, baina gero berak egokitu behar izaten zituen, bere gustura jartzeko. Uztarriak pagoaren egurrarekin egiten zituzten. Idiak etxean ferratzen zituzten, bai baitzeukan ferratokia. Kopetakoak plazan erosten zituen, eta zertarako balio izaten zuten aipatzen du. Idi-proban aritu zen garaian, itzain onenak hartzen zituen probetarako.

12. Idi-probetan irabazitako lehenengo saria

- **Erref**: ZMG-023/027
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:42:40. **Bukatu**: 00:43:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
San Migelen irabazi zuen idi-probako lehenengo saria. Asko hunkitu ziren orduan etxean.

13. Soldadutza arina Aizarnazabalen

- **Erref**: ZMG-023/036
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:53:26. **Bukatu**: 00:54:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Soldadutza Aizarnazabalen egin zuen, kalez jantzita. Izan ere, meatzeetarako jendea behar zuten, eta Joxe boluntario joan zen hara. Nagusia laguna zuenez, ez zitzaizkion lan gogorrak tokatzen. Oso gustura egon zen garai hartan.

14. Soldadutza ona, baina zenbait egoera arriskutsu pasata

- **Erref**: ZMG-023/038
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:55:00. **Bukatu**: 00:56:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Meatzeetan lan egin zuen bitartean, egoera arriskutsuak bizi izan zituen. Orduko estutasunak gogoan ditu. Soldadutza ona pasa zuen Joxek. Askotan, etxean egoten zen libre, nagusiari eskupekoa emanda.

15. Gerran, soldaduak beraien aurka tiroka

- **Erref**: ZMG-023/039
- **Iraupena**: 0:03:11. **Hasi**: 00:56:52. **Bukatu**: 01:00:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra ezagutu zuen Joxek. Olatzen zeudela igaro zen frontea handik. Soldaduak tiroka hasi ziren beraien aurka; baina, zorionez, ez zioten inori eman. Babesteko, harriak eta koltxoiak erabili zituzten. Noizean behin, hegazkinetatik egiten zieten eraso.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-13

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com